

การพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ศึกษาปฐมวัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้
ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน*

DEVELOPMENT OF EARLY CHILDHOOD STUDENT TEACHERS' ABILITY TO DESIGN
LEARNING EXPERIENCES FOR EARLY CHILDHOOD USING ACTIVE LEARNING AND
BLENDED LEARNING APPROACHES

จตุติกาญจน์ สังขาร^{1**}

Jutikarn Sungkan^{1**}

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 85 ถ.มัลลย์แมน อ.เมือง จ.นครปฐม 73000 ประเทศไทย¹
Nakhon Pathom Rajabhat University, 85 Malaiman Road, Mueang District, Nakhon Pathom Province 73000 Thailand¹

**Corresponding author E-mail: jutikarn.sungyim@gmail.com

(Received: 8 Feb, 2024; Revised: 25 Aug, 2024; Accepted: 8 Sep, 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลองโดยเก็บข้อมูลหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างกัน ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Time – Series Design มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี 2) เปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี รหัสวิชา 1173203 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน วิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี 2) แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและการทดสอบ Wilcoxon Signed-rank

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้ 1) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับร้อยละ 98.30 2) ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ศึกษาปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้นั้นมากกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 465$, $p < .001$) และ 3) ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.73$, $SD = 0.54$)

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย, การเรียนรู้เชิงรุก, การเรียนรู้แบบผสมผสาน

^{*} ได้รับทุนจากโครงการวิจัยสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการปีงบประมาณ 2565
งบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม / DP_65_16

¹ อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

ABSTRACT

This quasi-experimental study utilized a One Group Time-Series Design to collect data at multiple intervals. The purposes of this study were: 1) to evaluate the effectiveness of a learning management plan based on active learning combined with blended learning in the course 'Integrated Experiential Learning for Children Aged 3-6 Years'; 2) to compare the ability to design experiential learning activities for early childhood before and after the implementation; and 3) to assess students' satisfaction with the developed learning management approach. The sample consisted of 30 undergraduate students from the Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University enrolled in the course "Integrated Experiential Learning for Children Aged 3-6 Years" (Course Code 1173203). The research instruments included (1) a learning management plan based on active learning combined with blended learning, (2) an assessment of the ability to design experiential learning activities for early childhood, and (3) a satisfaction survey regarding the learning management approach. The data were analyzed using descriptive statistics, and Wilcoxon signed-rank test.

Key findings of the study are as follows: (1) The effectiveness index of the learning management plan was 98.30%; (2) There was a statistically significant improvement in the student's ability to design experiential learning activities for early childhood after the implementation ($Z=4.65$, $p < .001$); and (3) Overall satisfaction with the learning management approach based on active learning combined with blended learning was rated as high ($M=4.73$, $SD=0.54$).

KEYWORDS: Early Childhood Learning Experience Design, Active Learning, Blended Learning

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้คนทั่วโลกในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งสถานศึกษาถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงในการแพร่ระบาดไปยังกลุ่มเด็กและส่งผลต่อผู้ใกล้ชิด โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และสหพันธ์สภาการศึกษาและสภาเสี้ยววงเดือนแดงระหว่างประเทศ (IFRC) ร่วมกันเสนอแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในโรงเรียนโดยให้ความสำคัญกับการเว้นระยะห่างทางสังคม (Bender, 2020) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากการพัฒนาคุณภาพแบบเดิมที่มีผู้สอนอยู่ในชั้นเรียนจะถูกปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบใหม่โดยการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ (Korbuaekaw, 2020) ซึ่งสถานการณ์และแนวโน้มในปัจจุบันที่ยังคงมีการแพร่ระบาดทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้การจัดการศึกษาได้ขับเคลื่อนจนเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเรียกว่าการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการนำนวัตกรรมการศึกษาที่ผสมผสานโมดูล (Module) การเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เป็นลักษณะการผสมผสานการเรียนทางไกล (Distance Learning) ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ได้แก่ LINE, ZOOM, Google Meet, Google Drive, Jamboard, Facebook, Messenger, Microsoft Teams, Webex, Moodle รวมไปถึงระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่สถาบันการศึกษาจัดทำขึ้นร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความน่าสนใจในการเรียนรู้มากกว่าการนั่งฟังการบรรยายในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับมณฑ์ซัย เทียนทอง (Tiantong, 2006) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสาน คือการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำร่วมกับการเรียนรู้แบบออนไลน์ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และ

การสื่อสารเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งในองค์ความรู้ที่ได้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ในรูปแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนหรือรูปแบบออนไลน์เพียงอย่างเดียว โดยหากน้าการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์จะสามารถบริหารจัดการการเรียนการสอนได้ทั้งในผู้สอนและผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้

การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟังเท่านั้น ผู้เรียนยังต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม ถกเถียงอภิปรายร่วมกัน และลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้สอนต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Supervisory Division, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, 2019) โดยวิธีการจัดการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี เช่น การอภิปรายกลุ่ม การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งวิธีการเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเดียวกันคือให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่การจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกสามารถนำมาบูรณาการกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สามารถลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและวางแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน ทำให้กระบวนการศึกษาถูกขับเคลื่อนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

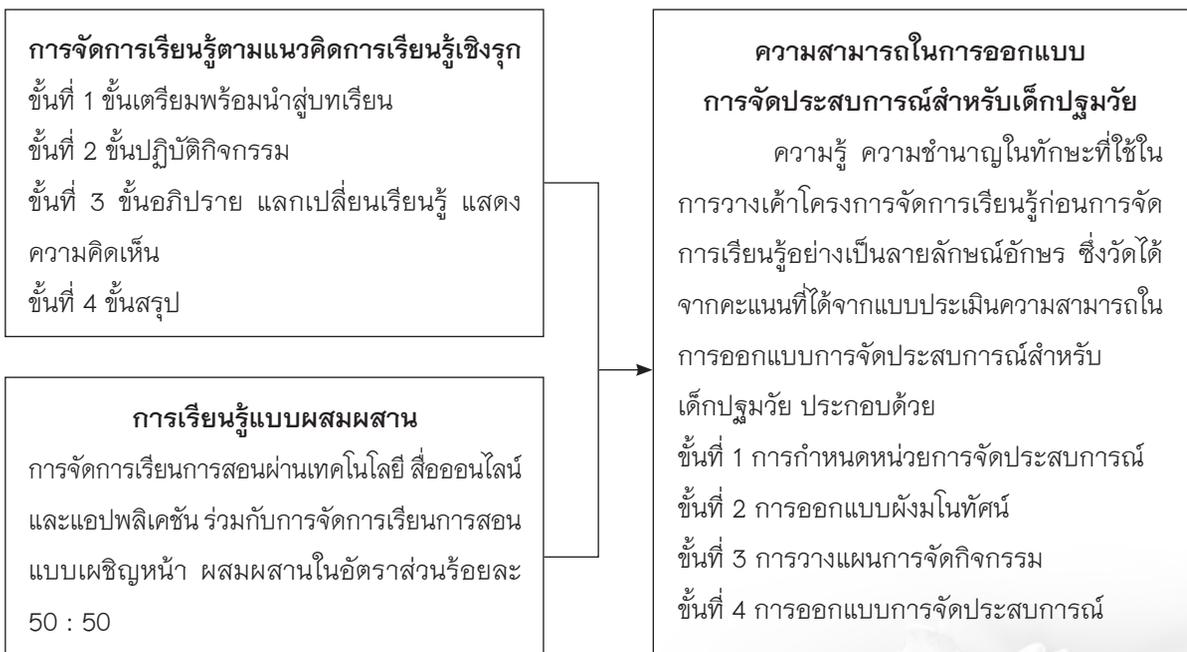
เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ประกอบด้วย 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียมพร้อมนำสู่บทเรียน ชั้นที่ 2 ชั้นปฏิบัติกิจกรรม ชั้นที่ 3 ชั้นอภิปราย และชั้นที่ 4 ชั้นสรุป โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถนำมาบูรณาการกับจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (Hazzan & Lapidot, 2004; Pakdeeroch, 2013; Wutthiwan, 2010)

การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2562 (Ministry of Education, Thailand, 2019) ได้กล่าวถึงการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, Thailand, 2018) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย โดยสาระสำคัญกำหนดให้ผู้สอนปฐมวัยต้องมีความเข้าใจปรัชญา หลักการ และธรรมชาติของการจัดการศึกษาปฐมวัย และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผ่านการจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งการออกแบบการจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีการบูรณาการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ให้กับนักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ในคำอธิบายรายวิชาได้กล่าวถึงการพัฒนาให้นักศึกษาให้สามารถวิเคราะห์และออกแบบ

แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ออกแบบห้องเรียนและสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยได้ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อทำให้ผู้สอนต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ จึงมีการนำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยให้ถูกต้องตามหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างยั่งยืน (Sinlarat, 2014)

จากความสำคัญและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาแล้วเห็นได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาปฐมวัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นประเด็นการวิจัยที่สำคัญ เนื่องจากผลการวิจัยสามารถกำหนดเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พ.ศ. 2562 - 2566 (Nakhon Pathom Rajabhat University, 2019) เกี่ยวกับการปรับกระบวนการผลิตบัณฑิตครูให้เป็นผู้มีสมรรถนะวิชาชีพครูและจิตวิญญาณความเป็นครู รวมไปถึงให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ และคุณลักษณะความเป็นครู โดยผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานในการพัฒนาความสามารถของนักศึกษา เน้นให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และลงปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติสลับกับออนไลน์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนของการนำเสนอเนื้อหาทางออนไลน์ร้อยละ 50 และสัดส่วนในการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าร้อยละ 50 สอดคล้องกับสัดส่วนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้

แบบผสมผสาน 50 : 50 แบบแนวนอน (Horizontal Blended Learning) (Nilsook & Wannapiroon, 2013) ซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ จำนวน 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียมพร้อมนำสู่บทเรียน ชั้นที่ 2 ชั้นปฏิบัติกิจกรรม ชั้นที่ 3 ชั้นอภิปราย และชั้นที่ 4 ชั้นสรุป (Hazzan & Lapidot, 2004; Pakdeeroch, 2013; Wutthiwan, 2010) โดยนำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานที่กล่าวมาข้างต้นมาพัฒนาความสามารถในออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในลักษณะของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ทั้งในด้านการออกแบบผังโมทัศน์ การเขียนวัตถุประสงค์ การออกแบบกิจกรรม การออกแบบสื่อการสอน และการประเมินผล เพื่อให้ นักศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพครูในด้านการจัดการเรียนรู้ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi – experimental Design) ดำเนินการทดลอง โดยการเก็บข้อมูลหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างกัน ทั้งก่อนและหลังการทดลอง ใช้แบบแผนการทดลองแบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่พัฒนาขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยปรากฏดังภาพที่ 1

One Group Time – Series Design โดยประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (X_0) ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง จำนวน 1 ครั้ง (O_0) แล้วจึงทดลองโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นระยะเวลา

15 สัปดาห์ (X_{1-15}) มีการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในทุกช่วงระยะเวลาของการทดลอง ในสัปดาห์ที่ 3 (O_1), 6 (O_2), 9 (O_3), 12 (O_4) และ 15 (O_5) มีแบบแผนการทดลองดังภาพที่ 2

X_0	X_{1-3}	X_{4-6}	X_{7-9}	X_{10-12}	X_{13-15}
\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
O_0	O_1	O_2	O_3	O_4	O_5

ภาพที่ 2 แบบแผนการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการศึกษาศิลปะ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี รหัสวิชา 1173203 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 หมู่เรียน โดยมีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 59 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้หมู่เรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ได้หมู่เรียน 63/3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 30 คน

เครื่องมือการวิจัย 3 ฉบับ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน วิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับเนื้อหาในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 15 สัปดาห์ ซึ่งแบ่งออกเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์จำนวน 8 สัปดาห์ ได้แก่ สัปดาห์ที่ 1-7 และ สัปดาห์ที่ 9 และแผนการจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (Face to Face) จำนวน 7 สัปดาห์ ได้แก่ สัปดาห์ที่ 10-16 โดยมีเนื้อหาที่จัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

สัปดาห์ที่ 1 เรื่อง การปฐมนิเทศ ความหมาย และหลักการในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ และการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และอายุ 3-6 ปี

สัปดาห์ที่ 3 เรื่อง แนวทางในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยและกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

สัปดาห์ที่ 4 เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สัปดาห์ที่ 5 เรื่อง การออกแบบสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอายุ 3-6 ปี

สัปดาห์ที่ 6 เรื่อง สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และการออกแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

สัปดาห์ที่ 7 เรื่อง แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สัปดาห์ที่ 9 เรื่อง การศึกษาตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ของกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

สัปดาห์ที่ 10 เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบท สังคม ชุมชน และท้องถิ่น

สัปดาห์ที่ 11 เรื่อง อบรมการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สัปดาห์ที่ 12 เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (6 กิจกรรม)

สัปดาห์ที่ 13 เรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมประจำวันของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่ 14 และ 15 เรื่อง การนำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในสถานศึกษา และ

สัปดาห์ที่ 16 เรื่อง การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการประเมินการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์

ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 60 ชั่วโมง

ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษาศิลปะ 2) ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา และ 3) ด้านหลักสูตรและการสอน นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน จากนั้น

วิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้
ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)
โดยผลการวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับร้อยละ 98.3

2. แบบประเมินความสามารถในการออกแบบ
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสร้างขึ้น
จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ลักษณะเครื่องมือเป็นมาตรวัดประมาณค่า 3 ระดับ
(Rating Scale) จำนวน 17 ข้อ โดยแบ่งการประเมิน
ออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่ การกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์
การออกแบบผังมโนทัศน์ การวางแผนการจัดกิจกรรม
และการออกแบบการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย
1) ด้านการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
การศึกษา และ 3) ด้านหลักสูตรและการสอน นำไปทดลอง
ใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน จากนั้น
วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินความสามารถโดยใช้
ค่าความเที่ยงและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค
(Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.80 วิเคราะห์
เปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัด
ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน
และหลังเรียนโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย
(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
และเทียบกับเกณฑ์ซึ่งมีการแปลความหมายของคะแนน
เฉลี่ยที่กำหนดไว้ 3 ระดับ ได้แก่

2.34 – 3.00 หมายถึง มาก

1.68 – 2.33 หมายถึง ปานกลาง

1.00 – 1.67 หมายถึง น้อย

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการ
เรียนรู้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในลักษณะมาตรวัดประมาณค่า
5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้าน
ต่าง ๆ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษา
ปฐมวัย 2) ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา และ
3) ด้านหลักสูตรและการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.79
วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์ของ Best (1986)

รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจระดับมากที่สุด

3.50 – 4.90 หมายถึง พึงพอใจระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
ลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการศึกษาเนื้อหา
ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การออกแบบการจัด
ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และเนื้อหาในรายวิชา
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับ
เด็กอายุ 3-6 ปี เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์หลักการและ
แนวคิดเป็นองค์ความรู้

2. ขั้นการออกแบบ ดำเนินการออกแบบรูปแบบ
ของแผนการจัดการเรียนรู้จากองค์ความรู้ในขั้นตอนที่ 1
เพื่อกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม
โดยจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง (คาบ)
เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 60 ชั่วโมง (คาบ)
แบ่งสัดส่วนการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ร้อยละ 50 และแบบ
เผชิญหน้าร้อยละ 50 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้
มาวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้
และได้ออกแบบรูปแบบของการศึกษาความสามารถใน
การออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
โดยการสร้างแบบประเมินความสามารถในการออกแบบ
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จากนั้นนำมา
วิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) และสร้างแบบวัด
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

3. ขั้นการพัฒนา ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนการสอน
2) แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัด
ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 3) แบบประเมิน
ความพึงพอใจ

4. ขั้นการนำไปใช้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อย
ได้แก่ 1) อธิบายรายละเอียดวิธีการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์

ที่ต้องเตรียมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานให้กลุ่มตัวอย่าง รับทราบ 2) ประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 6 กิจกรรม กิจกรรมละ 1 วัน ได้แก่ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง และ กิจกรรมเกมการศึกษา 3) จัดการเรียนรู้การสอน 4) ประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในทุกช่วงระยะเวลาของการทดลอง และ 5) ประเมินความพึงพอใจ

5. การประเมินผล ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์และสรุปผลคะแนนประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ 2) วิเคราะห์และสรุปผลคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ และ 3) วิเคราะห์และสรุปผลคะแนนความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้สถิติทดสอบ Wilcoxon Signed-rank

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน

การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ประกอบด้วย 4 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียมพร้อมนำสู่บทเรียน ผู้สอนกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเข้าสู่บทเรียนให้กับผู้เรียนโดยการตั้งคำถามในการนำเข้าสู่บทเรียน นำเสนอสื่อ ฯลฯ โดยจัดการเรียนการสอนแบบ Face to Face และโปรแกรม Word Wall, Zoom, YouTube, LINE และ Google Meet

ชั้นที่ 2 ชั้นปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนเลือกใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเนื้อหาและจุดประสงค์ต้องมีความสอดคล้องกับกิจกรรม จัดการเรียนการสอนแบบ Face to Face และโปรแกรม NPRU Online Course (LMS), Zoom, LINE, Google Slides, Canva และ Google Meet

ชั้นที่ 3 ชั้นอภิปราย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้มา และร่วมกันสะท้อนความรู้ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนแบบ Face to Face และใช้โปรแกรม Zoom, Google Jamboard, LINE และ Google Meet

ชั้นที่ 4 ชั้นสรุป ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนในแต่ละเนื้อหา จัดการเรียนการสอนแบบ Face to Face และใช้โปรแกรม Google Slides, NPRU Online Course (LMS), Zoom, LINE และ Google Meet

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ที่ 6 (จัดการเรียนรู้แบบออนไลน์) เรื่อง สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และการออกแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ประจำสัปดาห์ที่ 6 (จัดการเรียนรู้แบบออนไลน์) เรื่อง สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และการออกแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ 6 (จัดการเรียนรู้แบบออนไลน์) เรื่อง สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และการออกแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี **จำนวน 4 ชั่วโมง**

สาระสำคัญ : สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก ได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ สามารถออกแบบสื่อและสร้างสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี และศึกษาวิธีการเขียนจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์

- จุดประสงค์:**
1. นักศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
 2. นักศึกษาสามารถออกแบบสื่อและสร้างสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี
 3. นักศึกษาสามารถอธิบายวิธีการเขียนจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน
ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมพร้อมนำสู่บทเรียน	1. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยคำถามเกี่ยวกับสื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยใช้โปรแกรม Word Wall	- โปรแกรม LINE วิดีโอคอล - โปรแกรม Word Wall
ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม	2. ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาในเรื่องสื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในระบบ NPRU Online Course (LMS) 3. นักศึกษาออกแบบภาพสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ที่เน้นความประหยัดพอเพียง คนละ 1 ชิ้น โดยระบุชื่อของสื่อ อุปกรณ์ในการจัดทำสื่อ วิธีการทำสื่อ ประโยชน์ของสื่อ และส่งงาน ในระบบ NPRU Online Course (LMS) 4. นักศึกษาปฏิบัติสร้างสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ที่เน้นความประหยัดพอเพียง คนละ 1 ชิ้น 5. นักศึกษานำเสนอสื่อผ่าน Application ที่สนใจ เช่น Canva, Google Slides 6. ผู้สอนอธิบายวิธีการเขียนจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	- โปรแกรม LINE วิดีโอคอล - ระบบ NPRU Online Course (LMS) - Application ที่นักศึกษาสนใจ เช่น Canva Google Slides
ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปราย	7. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และการออกแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ในโปรแกรมกระดานไวท์บอร์ดใน LINE วิดีโอคอล	- โปรแกรม LINE วิดีโอคอล - โปรแกรมกระดานไวท์บอร์ดใน LINE วิดีโอคอล
ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป	8. ผู้สอนสรุปเกี่ยวกับสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และการออกแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี และออกแบบแผนการจัดประสบการณ์หน่วยวันพ้อแห่งชาติ	- โปรแกรม LINE วิดีโอคอล

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 98.30 ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

จำนวนนักศึกษา (คน)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	ผลรวมคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
30	51	551	1,514	0.983

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ก่อนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ และหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ครั้ง และในช่วงการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 ครั้ง แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นรายบุคคล (คะแนนเต็ม 51 คะแนน)

ค่าสถิติ	คะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (คะแนน)					
	ก่อน	ระหว่าง (สัปดาห์)				หลัง
		3	6	9	12	
Mean	18.30	20.70	26.00	36.80	45.60	50.50
SD	1.54	1.15	2.03	2.28	1.81	1.31
Median	18.00	20.00	26	36.50	45.00	51.00
Mode	17.00	20.00	25	36.00	45.00	51.00

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ในช่วงการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน นักศึกษามีความสามารถ

ในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการจัดการเรียนรู้และในระหว่างสัปดาห์

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามขั้นในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นในการออกแบบ การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย	ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (คะแนน)											
	ก่อน		ระหว่าง (สัปดาห์)								หลัง	
	(คะแนน)		3		6		9		12		(คะแนน)	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
กำหนดหน่วยกิจกรรม	1.33	0.40	1.97	0.08	2.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00
ออกแบบผังมโนทัศน์	1.07	0.25	1.23	0.43	2.00	0.00	2.77	0.50	2.93	0.25	2.93	0.25
วางแผนการจัดกิจกรรม	1.00	0.00	1.07	0.25	1.73	0.45	2.20	0.55	2.63	0.49	2.93	0.25
ออกแบบประสบการณ์	1.02	0.04	1.03	0.06	1.35	0.15	1.90	0.16	2.58	0.14	2.96	0.10

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า

- 1) ขั้นตอนการกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ ในสัปดาห์ก่อนจัดการเรียนรู้ นักศึกษามีความสามารถในการกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับน้อย ในสัปดาห์ที่ 3 และ 6 พบว่ามีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ในสัปดาห์ที่ 9 12 และหลังจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก
- 2) ขั้นตอนการออกแบบผังมโนทัศน์ ในสัปดาห์ก่อนจัดการเรียนรู้และสัปดาห์ที่ 3 นักศึกษามีความสามารถในการออกแบบผังมโนทัศน์อยู่ในระดับน้อย ในสัปดาห์ที่ 6 มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ในสัปดาห์ที่ 9 12 และหลังจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก
- 3) ขั้นตอนการวางแผนการจัดกิจกรรม ในสัปดาห์ก่อนจัดการเรียนรู้และสัปดาห์ที่ 3 นักศึกษามีความสามารถในการวางแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ในสัปดาห์ที่ 6 และ 9 พบว่ามีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ในสัปดาห์ที่ 12 และหลังจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก และ

- 4) ขั้นตอนการออกแบบการจัดประสบการณ์ ในสัปดาห์ก่อนจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ 3 และ 6 นักศึกษามีความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับน้อย ในสัปดาห์ที่ 9 พบว่ามีความสามารถในระดับปานกลาง ในสัปดาห์ที่ 12 และหลังจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก เพื่อให้เห็นพัฒนาการความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละชั้น ผู้วิจัยจึงสร้างแผนภูมิข้อมูลคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนการจัดการเรียนรู้และในช่วงเวลาจัดการเรียนรู้ปรากฏดังภาพที่ 3 โดยผลการวิเคราะห์จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในช่วงเวลาจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 3 6 9 และ 12 มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนจัดการเรียนรู้ในระหว่างสัปดาห์

ภาพที่ 3 การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามขั้นตอนการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน ($n=30$)

กลุ่ม	n	M	SD	SE	Wilcoxon	p	Effect size
Posttest	30	50.46	1.30	0.23	465	< .001	1.00
Pretest	30	18.33	1.53	0.28			

หมายเหตุ $H_1: \mu_{\text{posttest}} - \mu_{\text{pretest}} < 0$; $\alpha = .05$; $W = 0.8642$; $p = .0013$; $Effect\ size = Rank\ biserial\ correlation$

ตารางที่ 5 แสดงผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูลผลคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน จำนวน 30 คน พบว่า ผลต่างระหว่างความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน แตกต่างจากได้ปกติ ($W = 0.8642, p = .0013$) โดยผลการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบด้วย Wilcoxon Signed-Rank Test แสดงให้เห็นว่าคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Posttest) ($M = 50.46, SD = 1.30$) ของนักศึกษามากกว่าคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Pretest) ($M = 18.33, SD = 1.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 465, p < .001$)

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาศาขารศึกษาศึกษาปฐมวัยต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ผลของความพึงพอใจของนักศึกษาศาขารศึกษาศึกษาปฐมวัยต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.73, SD = 0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พึงพอใจสูงสุด

ในเรื่องเนื้อหาสาระจัดได้ตรงตามความต้องการจำเป็น และการใช้สื่อการเรียนรู้ โปรแกรม แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.93, SD = 0.25$) รองลงมาคือ สามารถทบทวนบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ($M = 4.90, SD = 0.30$) และความพึงพอใจน้อยสุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการทำงานร่วมกันและความรับผิดชอบ ($M = 4.37, SD = 1.02$)

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นภายใต้บริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน เท่ากับ 0.983 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 0.50
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาศาขารศึกษาศึกษาปฐมวัย ก่อนการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้ และหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในช่วงเวลาจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 3 6 9 และ 12 มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนจัดการเรียนรู้ในระหว่างสัปดาห์ และคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษามากกว่าคะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนได้รับ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน เท่ากับ 0.983 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 0.50 โดยดัชนีประสิทธิผลที่สำคัญประการแรกคือความสามารถของแผนการจัดการเรียนรู้ในการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่ต้องการ หากผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาและนำไปประยุกต์ใช้ได้ แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Lo & Hew, 2020) หากพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจะสังเกตได้ว่าหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 98.30 อันเป็นผลมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งดัชนีที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และวิจารณญาณของผู้เรียน การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการคิดวิเคราะห์และวิจารณญาณผ่านกิจกรรมที่ทำทายและต้องการการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Khan, Javed, & Rehman, 2023) อีกทั้งทั้งการเรียนรู้เชิงรุกต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการเรียนรู้ ดัชนีประสิทธิผลในส่วนนี้สามารถประเมินได้จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม เช่น การถามตอบในห้องเรียน การทำงานกลุ่ม หรือการมีส่วนร่วมในการอภิปราย ซึ่งจะช่วยสร้างความกระตือรือร้นและความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น (Alamri, 2022) ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการจัดการเรียน

การสอนเชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจากการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียมพร้อมนำสู่บทเรียน เป็นชั้นที่ผู้สอนกระตุ้นความสนใจ และสร้างแรงจูงใจในการเข้าสู่บทเรียนให้กับผู้เรียน โดยการตั้งคำถามนำเข้าสู่บทเรียน นำเสนอตัวอย่างสื่อ ใช้การดูวิดีโอกรณีศึกษา เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ฯลฯ ชั้นที่ 2 ชั้นปฏิบัติกิจกรรม เป็นชั้นที่ผู้สอนเลือกใช้เทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายกับผู้เรียน โดยเนื้อหาและจุดประสงค์ต้องมีความสอดคล้องกับกิจกรรม ชั้นที่ 3 ชั้นอภิปราย เป็นชั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้มา และร่วมกันสะท้อนความรู้ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ และชั้นที่ 4 ชั้นสรุป เป็นชั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนในแต่ละเนื้อหา โดยจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบผสมผสาน ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผ่านเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ บทเรียนออนไลน์ และแอปพลิเคชัน (Online) และการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า ส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและรูปแบบออนไลน์ สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ หากเกิดความไม่เข้าใจสามารถย้อนกลับไปศึกษาด้วยตนเองในบทเรียนออนไลน์ (LMS) ได้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุลัยมาน บากา (Baka, 2015) ที่ได้พัฒนาบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับ 0.6485 และพิกุลทอง บุญคำ (Boonkhum, 2014) ที่พบว่า บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.79

2. ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่

ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามขั้นตอนและมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจากการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดขั้นสูงด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith and Johnson (2021) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่พัฒนาขึ้น โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและการกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกขั้นตอนของแต่ละระยะของการทดสอบ ประกอบกับผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า คะแนนความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้นั้นมากกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยสอดคล้องกับหลักการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งทฤษฎีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้รับการพัฒนามาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียน

ให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล (Bonwell & Eison, 1991; Phapatsaro, Fangkham, Changkan, & Srisanga, 2023) อีกทั้งยังช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้เติบโตและเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง (Poowanna, Supakesorn, & Poowanna, 2023) นอกจากนี้ การศึกษาของ Brown, Smith, and Lee (2020) พบว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติสามารถพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณในนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถที่เพิ่มขึ้นในด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบกับการวิจัยของ Lee and Kim (2019) ซึ่งให้เห็นว่า การใช้วิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานซึ่งรวมเอาการเรียนรู้ออนไลน์และออฟไลน์เข้าด้วยกัน สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงยืนยันถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบผสมผสานในการพัฒนาความสามารถของนักศึกษา อีกทั้งผลการวิจัยยังได้สนับสนุนการศึกษาของ Nguyen, Thompson, and Nguyen (2023) ที่แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุกในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสามารถเพิ่มความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพบริบทที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันส่งผลให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาได้จากผลการวิเคราะห์ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับของระยะเวลาในการประเมิน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาปัจจุบันเน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทที่เกิดขึ้นจริง โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโรค ซึ่งการใช้การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน งานวิจัยของ Wang, Zhang, and Lu (2021) ซึ่งให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน

ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแม้ในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดด้านสุขภาพ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพบริบทในปัจจุบันที่ยังคงมีการแพร่ระบาดของเชื้อโรคในระดับที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ การจัดการเรียนรู้ในลักษณะผสมผสานจึงเป็นหนทางที่สำคัญของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนยังคงได้รับการพัฒนาความรู้ ถึงแม้ต้องตกอยู่ในสถานะของการแพร่ระบาดของเชื้อโรคซึ่งมีอาการเสี่ยงได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เช่น การแพร่ระบาดของเชื้อโรค โดยการรวมการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและออนไลน์ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ (Huang, Ding, & Li, 2022) การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่อง ในสถานการณ์ที่อาจมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงการศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนและแบบออนไลน์ภายใต้หลักการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของชนัญชิตา ทูมมานนท์ และคนอื่น ๆ (Thummanond et al., 2020) ที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนช่วง 6 ครั้งแรก แบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนกับแบบออนไลน์ ผลการสัมภาษณ์นิสิต พบว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งมีความประทับใจกับการเรียนการสอนในช่วงเวลาดังกล่าวที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนกับผู้สอนและเพื่อน จึงเป็นไปได้ว่าเมื่อมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งหมดในครั้งที่ 7-12 ทำให้ผู้เรียนไม่ได้มีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับมากที่สุด ด้านเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยออกแบบนั้นจัดได้ตรงตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานส่งผลให้นักศึกษาสามารถทบทวนบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ประกอบกับสื่อในการเรียนการสอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ โปรแกรม และแอปพลิเคชันในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามหลักการเรียนรู้

แบบผสมผสานที่รวบรวมข้อดีของการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนและการเรียนการสอนออนไลน์เข้าไว้ด้วยกัน ส่งผลให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ งานวิจัยของ Lee, Kim, and Park (2023) พบว่าการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้มีผลดีต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโรค ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในรูปแบบออนไลน์ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้แบบผสมผสานช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาความรู้ในทักษะที่จำเป็น ซึ่งผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน การใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดด้านสุขภาพ

4. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจากกิจกรรมและการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดขั้นสูงด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผนวกกับการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสานระหว่างการสอนแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ผ่านเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ บทเรียนออนไลน์ และแอปพลิเคชัน (Online) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมพร้อมนำสู่บทเรียน ผู้สอนกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเข้าสู่บทเรียนให้กับผู้เรียนโดยการตั้งคำถามนำเข้าสู่บทเรียน นำเสนอตัวอย่างสื่อ ใช้การดูวิดีโอกรณีศึกษาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ ผู้สอนเลือกใช้เทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเนื้อหาและจุดประสงค์ต้องมีความสอดคล้องกับกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปราย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันสะท้อนความรู้ออกมาออกมาในรูปแบบต่าง ๆ และขั้นที่ 4 ขั้นสรุป ผลจากการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงของคะแนนผลการประเมิน

ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกขั้นตอนของแต่ละระยะของการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้ง การจัดการเรียนการสอนตามที่สอดคล้องกับสภาพบริบทที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันส่งผลให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาได้จากผลการวิเคราะห์ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับของระยะเวลาในการประเมิน แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามขั้นตอนและมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจากการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดขั้นสูงด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนในแต่ละเนื้อหา ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดภาวะความรู้ถดถอย (Learning Loss) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักศึกษามีความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษามีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม

หากพิจารณาในขั้นการกำหนดหน่วยในการจัดกิจกรรม จะเห็นได้ว่า ความสามารถของผู้เรียนในขั้นตอนนี้เมื่อถึงลำดับที่ 9 ไม่พบความเปลี่ยนแปลงความสามารถของผู้เรียน ดังนั้น ควรมีการปรับกระบวนการหรือวิธีการออกแบบในขั้นนี้ เพื่อให้พัฒนาการของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปอาจพิจารณาประเด็นอุปสรรคในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าอุปสรรคในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเกิดจากหลากหลายสาเหตุ เช่น ความเคยชินกับการสอนแบบดั้งเดิมของผู้สอนและความเคยชินกับวิธีการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ซึ่งไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ อีกทั้งบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ ดังนั้น ประเด็นวิจัยในเรื่องปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นช่องว่างความรู้ใหม่ที่จะช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวัดประเมินผลกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุก ควรมีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย กล่าวคือ ผู้สอนควรประเมินให้ได้ว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษานั้นผู้เรียนบรรลุตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ผู้สอนควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาต่อไป อาจดำเนินการในลักษณะของการประเมินทั้งกระบวนการในการจัดกิจกรรมพร้อมกันกับการประเมินคุณภาพของผู้เรียน ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนได้มีโอกาสในการประเมิน เช่น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) การประเมินโดยใช้คำถาม (Questioning) การประเมินการสังเกตพฤติกรรม (Behavioral Observation) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self-assessment) หรือแม้กระทั่งการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment)

เอกสารอ้างอิง

- Alamri, M. M. (2022). The effectiveness of active learning strategies in improving students' performance and engagement: A meta-analysis. *Journal of Educational Research and Practice, 12*(2), 120–135.
- Baka, S. (2015). *Creating a mathematics program lesson on basic data analysis for Mathayom 6 students*. (Master's thesis, Faculty of Science, Burapha University). [In Thai]
- Bender, L. (2020, March). *Key messages and actions for COVID-19 prevention and control in schools*. Retrieved from <https://www.who.int/publications/m/item/key-messages-and-actions-for-covid-19-prevention-and-control-in-schools>
- Best, J. B. (1986). *Cognitive psychology*. Minnesota: West Publishing Co.
- Bonwell, C. C. & Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*. Washington, D.C.: The George Washington University, School of Education and Human Development. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED336049>
- Boonkhum, P. (2014). *The development of a programmed instruction in mathematics on "integer system" for Matthayomsuksa I students*. (Master's thesis, Faculty of Science, Burapha University). [In Thai]
- Brown, T., Smith, J., & Lee, H. (2020). Active learning strategies in early childhood education: A comprehensive study. *Journal of Early Childhood Research, 18*(3), 225–240.
- Hazzan, O. & Lapidot, T. (2004). Construction of a professional perception in the "Methods of Teaching Computer Science" course. *ACM SIGCSE Bulletin, 36*(2), 57–61.
- Huang, Y., Ding, X., & Li, J. (2022). Blended learning in the era of COVID-19: A study of higher education students' perceptions. *Journal of Educational Technology, 19*(3), 45–58.
- Khan, A., Javed, M. Y., & Rehman, S. (2023). Enhancing critical thinking skills through active learning strategies: A study in higher education. *International Journal of Educational Development, 88*, 102611.
- Korbuakaew, T. (2020). The development model of online learning resources to encourage knowledge management of student in education Faculty at Suan Sunandha Rajabhat University. *Journal of Educational Studies, 14*(2), 80–99. [In Thai]
- Lee, J., Kim, Y., & Park, S. (2023). The impact of blended learning on student performance: Evidence from a pandemic situation. *Education and Information Technologies, 28*(2), 321–340.
- Lee, M. & Kim, S. (2019). Blended learning approaches in higher education: A study on student satisfaction and learning outcomes. *International Journal of Educational Technology, 10*(2), 135–150.
- Lo, C. K. & Hew, K. F. (2020). The impact of flipped classroom pedagogy on university students' academic performance and perceptions: A meta-analysis. *Educational Research Review, 30*, 100316.
- Ministry of Education, Thailand. (2018, September). Use The Educational Standards for Early Childhood Education, Basic Education, and Basic Education at Special Education Centers. *The Government Gazette*, Rule number 135 session number 235. [In Thai]
- Ministry of Education, Thailand. (2019, April). Early Childhood Development Act A.D. 2019. *The Government Gazette*, Rule number 136 session number 56. [In Thai]

- Nakhon Pathom Rajabhat University. (2019). *Nakhon Pathom Rajabhat University strategic plan 2019 – 2023*. Retrieved from https://news.npru.ac.th/u_news/detail.php?news_id=15430&ref_id=S06A [In Thai]
- Nguyen, Q., Thompson, C., & Nguyen, L. (2023). The impact of active learning on early childhood education programs. *Journal of Education and Learning*, 12(1), 45–60.
- Nilsook, P. & Wannapiroon, P. (2013). Blended learning management: Proportion of blending. *Journal of Technical Education Development*, 25(85), 31–36. [In Thai]
- Pakdeeroch, C. (2013). *The effects of organizing active learning in mathematical process skills on mathematical problem solving ability, critical thinking ability and Self-confidence of Mathayomsuksa III students*. (Master's thesis, Graduate School, Srinakharinwirot University). [In Thai]
- Phapatsaro, P. D., Fangkham, B., Changkan, P. P., & Srisanga, P. S. (2023). The design of active learning management activities. *Journal of MCU Ubon Review*, 8(2), 109–122. [In Thai]
- Poowanna, B., Supakesorn, B., & Poowanna, R. (2023). Empowering learning through active learning: Inspiring and enhancing learner skills in the teaching–learning process. *Journal of BovornMulti-Education and Human Social Sciences*, 4(2), 216–227. [In Thai]
- Sinlarat, P. (2014). *Principles and techniques of teaching in higher education*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Smith, A. & Johnson, P. (2021). The role of student–centered learning in developing critical thinking skills. *Early Childhood Education Journal*, 49(4), 289–302. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01212-9>
- Supervisory Division, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. (2019). *Supervision Guidelines for Developing and Promoting Active Learning Management According to the Policy of Moderate Class, More Knowledge*. Retrieved from http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf [In Thai]
- Thummanond, C., Visessuvanapoom, P., Suraseth, C., Wintachai, J., Tantixalerm, C., & Tinmala, D. (2020). The effects of using blended learning program on learning engagement of undergraduate students. *Journal of Education Naresuan University*, 23(2), 140–151. [In Thai]
- Tiantong, M. (2006). *Development of computer–assisted instruction multimedia lessons for training teachers–instructors and trainers about creating computer–assisted instruction lessons*. (Doctoral dissertation, Graduate School, King Mongkut's University of Technology North Bangkok). [In Thai]
- Wang, Q., Zhang, L., & Lu, X. (2021). Exploring the effectiveness of blended learning in higher education: A meta–analysis. *Computers & Education*, 173, 104283.
- Wutthiwan, W. (2010). *The results of proactive science teaching and learning to promote academic achievement in science and problem–solving ability for students in Mathayom 1*. (Master's thesis, Faculty of Science, Burapha University). [In Thai]